

Polaraktualiteter

Nr 138 • April 2007

IASC-administratör

Polarforskningssekretariatet utlyser nu ett ledigt vikariat på IASC-sekretariatet som administratör med inriktning på information. Sista ansökningsdag är 4/5. Läs mer på www.polar.se/aktuellt och ring nuvarande administratören Anna Sundin på 08-673 96 13 om du har frågor.

Antarktisinspektion

14–16/1 inspekterades Antarktisstationerna Amundsen-Scott på Sydpolen (USA) och Concordia (Frankrike/Italien) enligt Antarktisfördragets idé om tillgänglighet och insyn i verksamhet på kontinenten. Inspektionsteamet bestod av Anders Karlqvist, Polarforskningssekretariatet och Greger Widgren, Sveriges Antarktisambassadör, samt representanter från Frankrike och Nya Zeeland. De moderna stationerna ligger på den antarktiska högplatån och befanns vara välskötta. En rapport från gruppen kommer att läggas fram på ATCM 2007 i New Delhi 30/4–11/5, och en tryckt version tas fram av Polarforskningssekretariatet.

Polarprofessorer

Susanne Åkesson är professor i zoökoologi vid Lunds universitet sedan november 2006 men installerades 9 mars. Hon forskar om djurs flyttningsekologi och navigering, särskilt i extrema miljöer.

Henrik Kylin är professor i miljökemi sedan 2005, men är nu installerad på SLU i Uppsala sedan slutet av mars. Han forskar om miljöföroreningars beteende och effekter, såväl i polarområdena som i tropikerna.

Susanne och Henrik har båda deltagit i ett flertal av Polarforskningssekretariatets expeditioner, senast Beringia 2005.

IPYPD

IPYPD är ett internationellt program för arkivering och hantering av publikationer som rör Internationella polaråret 2007–2008 och de tre föregående polaråren.

Programmet administreras av ASTIS (Arctic Institute of North America) i Kanada, Cold Regions Bibliography Project i USA och Scott Polar Research Institute i England, och mynnar ut i en databas. Internationella polarårets rapporteringspolicy fordrar att alla publikationer med resultat från forskningsprogram inom Internationella polaråret, eller som handlar om det, rapporteras till IPYPD.

Som publikation räknas tidskriftsartiklar, böcker, rapporter, kapitel i böcker, doktors- och licentiatavhandlingar, konferensföredrag, temanummer av periodika, tryckta kartor, audio- och videomaterial som distribueras eller som finns på webbsidor. IPYPD omfattar inte konferensabstracts, posters, artiklar i tidskrifter, dagstidningar eller nyhetsblad som är mindre än en sida eller som inte är undertecknade, webbsidor eller audio- och videomaterial som enbart sänds i radio eller TV.

Detaljerad information om rapporteringspolicy och vart man skall skicka sina publikationer finns på webbplatsen www.nisc.com/ipy.

Odens sommar 2007

Under sommaren 2007 kommer isbrytaren Oden att gå i Arktis som forskningsplattform för expeditionerna AGAVE (Arctic Gakkel Vents Expedition, USA) och LOMROG (Lomonosov Ridge off Greenland, Sverige/Danmark/Kanada). Nu ligger Oden på varv i Landskrona för installation av ett multibeam, ett slags avancerat ekolod som ger 3D-bilder av havsbotten, och som är en förutsättning för båda expeditionerna. 16 maj startar sommarens expeditioner från Köpenhamn och därefter går Oden via Tromsö och Svalbard upp i Arktis. Mer detaljerad information kommer snart på webbplatsen www.polar.se/expeditioner och i nästa nyhetsbrev.

Sven på Sydpolen

Sven Lidström, som arbetar med partikelfysikprojektet IceCube och övervintrar på Sydpolen, har nu fått en egen webbplats för sina resebrev och bilder: www.polar.se/resebrev2006.

10/4 samtalar Sven på radiolänk med astronauten Christer Fuglesang om hur det är att arbeta i extrema miljöer. Det är en del av ett program med Fuglesang i Aula Magna på Stockholms universitet. Biljetterna är slut, men man kommer att kunna följa evenemanget på universitetets hemsida. Läs mer på www.su.se/fuglesang.

ARCUS & Arctic Forum 2007 och...

ARCUS (Arctic Research Consortium of the United States) och Arctic Forum håller gemensamt årsmöte i Washington D.C., USA, 23–25/5. Mötet hålls på Sveriges ambassad, som är med och delar på värdskapet. Arctic Forum ska ledas av Larry Hinzman, University of Alaska Fairbanks, och Gunhild Rosqvist från Stockholms universitet.

ARCUS årsmöte syftar till att lyfta fram aktuell arktisk forskning och politik samt att samla personer från universitet, myndigheter och andra organisationer med forskningsintressen i Arktis. Läs mer på www.arcus.org/annual_meetings/2007

Temat för Arctic Forum är "Water in the Arctic: International Collaborations and Understanding Environmental Change". Samtidigt hålls ett program på Svenska ambassaden om vatten och miljö för att ge perspektiv på globala, nationella, regionala och lokala synsätt på vatten.

...Cold Poles – Hot Stuff

Teknikens Hus i Luleå har producerat utställningen *Alla tiders poler* om aktuell svensk polarforskning. Utställningen, som delvis byggs på *Antarktis – de e coolt* som togs fram av Tekniska museet och Polarforskningssekretariatet, blir lekfull och interaktiv och ska förmedla kunskap om och intresse för polarforskning och -trakterna till alla åldrar. Utställningen har premiär under namnet *Cold Poles – Hot Stuff* 10/4 i House of Sweden, Sveriges ambassad i USA. Därefter visas den på Teknikens Hus under sommar och höst 2007, och ska sedan turnera i Sverige och förhoppningsvis även i övriga Europa. Gå och se!

IPY YSC

IPY Youth Steering Committee (IPY YSC) är ett nätverk för unga polarforskare inom IPY. Kommittén verkar för att unga polarforskare från olika ämnesområden ska samarbeta över nationsgränser, främst med utåtriktade aktiviteter mot andra ungdomar. Inom YSC har nu en svensk grupp av unga forskare bildats. De höll ett första möte i Stockholm i februari och planerar ett nytt möte i april. **Vill du vara med?** Anmäl dig till Kristina Bäckstrand på e-post kristina.backstrand@geo.su.se.

Läs mer om Swedish YSC på www.ipy.se/Swedish-YSC_132.html och om det internationella YSC-arbetet på www.ipyyouth.org.

Inom internationella YSC samarbetar man bl.a. med "Students on Ice" som arrangerar riktiga polarforskningsexpeditioner för gymnasieelever, universitetsstuderande och lärare. Läs mer om just det på webbplatsen www.studentsonice.com/ipy.

Grenna museum

25/4 kl 19.00: *Till Antarktis för Nordenskjöld's skull*. Håkan Jorikson berättar och visar bilder från en resa till Snow Hill, Antarktiska halvön, och pratar om Otto Nordenskjöld's sydpolesexpedition 1901–1903.

Rehnqvist i Umeå

17/5 spelar NorrlandsOperan bl.a. Karin Rehnqvists symfoni *Arktis Arktis* i ett svenskt samtida program. Karin deltog genom Polarforskningssekretariatets konstnärsprogram i expeditionen Tundra nordväst 1999.

Karin får 2007 års Hugo Alfvénpris för "ett tonsättarskap som stadigt växer i framgång." Grattis Karin!

Ny polardoktor

Thorsten Mauritsen, från MISU vid Stockholms universitet, doktorerade 23/2 med en avhandling om värmeutbytet mellan det arktiska ytskiktet och atmosfären, och hur det påverkar klimatförändringarna. Thorsten deltog 2005 i en sommarskola för unga forskare ombord på isbrytaren Kapitan Dranitsyn, i regi av IARC och med visst stöd från Polarforskningssekretariatet.

Läs mer på www.su.se/pub/jsp/polopoly.jsp?d=426&a=15733 och i Polaraktualiteter nr 128 och 132.

Forskning på karta

Nu finns en GIS-applikation på Internet om fältprojekt i Arktis, ARMAP. Än så länge är det främst NSF-forskning som visas, men det kan ändras i framtiden. Man väljer informationslager, zoomar och klickar och får på så sätt information om forskningsprojekt inom olika discipliner. IPY-forskning har ett eget lager. Se mer på www.armac.org. Tjänsten är bl.a. utvecklad av Craig Tweedie, ekolog som deltog i Beringia 2005, och riktar sig till forskningsplanerare, forskare, lärare och andra med arktisintresse.

•••
Polaraktualiteter utges av Polarforskningssekretariatet och distribueras gratis. Kontakta oss om du vill ha fler exemplar, mer information eller ändra prenumerationssätt. Citera oss gärna, men ange källan!

Ansvarig utgivare: Anders Karlqvist
Redaktion: Sofia Rickberg, Elena Dahl,
Eva Grönlund.
e-post: polaraktualiteter@polar.se

Polarforskningssekretariatet
Box 50003, 104 05 Stockholm
tel: 08-673 96 00
fax: 08-15 20 57
www.polar.se